

JAARVERSLAG 2015-2016

BUREAU RECHT OP LEREN

 gemeente
DE WOLDEN

 meppel.nl

 Gemeente
Hoogeveen

 Gemeente
Westerveld

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag van Bureau Recht Op Leren (ROL) van het schooljaar 2015-2016. Dit keer met eenzelfde 'look' als andere jaren, maar een ander formaat; nog makkelijker leesbaar, ook digitaal.

Met dit jaarverslag brengen we verslag uit van de inspanning en resultaten van Leerplicht en Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) in Zuidwest Drenthe. We hebben door de jaren heen veel ervaring opgedaan met 'wat werkt'. Voorbeelden hiervan zijn de spijbelsprekuren en de preventieve inzet op het mbo bij dreigend voortijdig schoolverlaten. Deze activiteiten hebben we dan ook voortgezet en voeren we uit in nauwe samenwerking met onze onderwijspartners. Hierover leest u meer in dit verslag.

'Recht op leven en ontwikkeling' is één van de universele rechten van ieder kind. Naar school gaan is daar onderdeel van. Het lijkt vanzelfsprekend, maar we merken dagelijks dat sommige kinderen (tijdelijk) niet naar school gaan. In dit jaar verslag leest u dat Bureau ROL zich voortdurend inzet om kinderen het recht op onderwijs te geven. Dat doen we door met kinderen, ouders en andere betrokkenen de oorzaak van het verzuim te achterhalen en mee te denken en helpen in oplossingen. Soms is dat onvoldoende en grijpen we in door handhavend op te treden en daarmee de goede richting af te dwingen. Dit alles in het belang van het recht op onderwijs voor ieder kind.

Het RMC richt zich op alle jongeren die een startkwalificatie kunnen halen. Voor een deel van de jongeren is dit niveau niet haalbaar. Juist ook zij hebben veelal ondersteuning nodig bij hun loopbaan, of dit nu school, werk of dagbesteding is. Vanaf 2017 gaat het RMC ook deze doelgroep bedienen. Dat betekent dat we afspraken gaan maken met de WMO en werkcoach van de vier gemeenten om te zorgen dat deze jongeren ondersteund worden bij een passende loopbaan.

In de aanloop daar naar toe, hebben we afgelopen schooljaar samen met onderwijs en gemeenten al de nodige voorbereidingen getroffen om goed voorbereid te zijn op deze extra opdracht. In dit jaarverslag leest u alvast een voorproefje!

Leontien Hagevoort
RMC-coördinator Zuidwest Drenthe

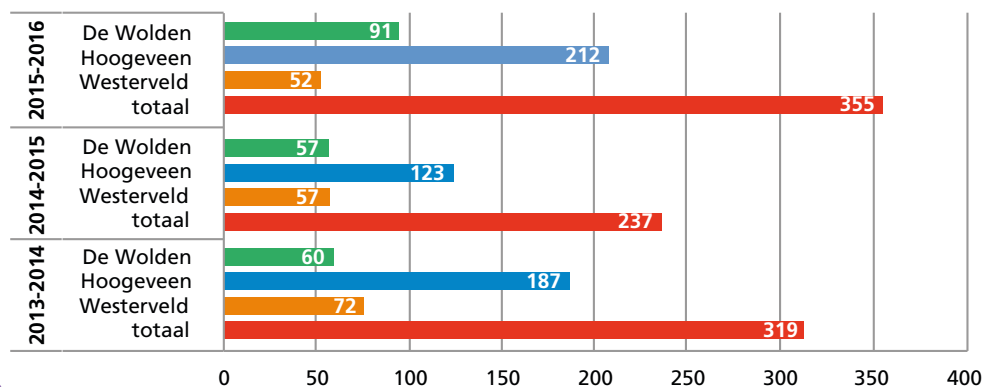
LEERPLICHT DE WOLDEN, HOOGEVEEN EN WESTERVELD 2015-2016

Verzuimmeldingen leerplicht

Scholen zijn wettelijk verplicht om meer dan 16 lesuren spijbelen of te laat komen gedurende een periode van 4 achtereenvolgende lesweken te melden bij DUO.

Dit schooljaar laat een enorme toename zien.

De toename van het aantal verzuimmeldingen in het afgelopen schooljaar verklaren we door een intensievere samenwerking met de scholen. We merken dat de scholen steeds meer en eerder melden. Voorheen zagen we vaak dat scholen het verzuim wel signaleerden, maar dat het binnen de school bleef. Bij langdurig of herhaaldelijk verzuim of uiteindelijk schooluitval, kregen wij pas zicht op het vele verzuim dat er in een eerder stadium al was. Dat gebeurt nu nog wel, maar in mindere mate. Door de geïntensiveerde samenwerking met de scholen hebben wij meer inzicht gekregen in het daadwerkelijke schoolverzuim. Dat verklaart de toename van de verzuimcijfers.

LEERPLICHTFUNCTIE

In Nederland heeft ieder kind recht op onderwijs. Dit biedt hen de kans om hun eigen mogelijkheden te ontdekken, te ontwikkelen en te gebruiken. Een goede opleiding biedt kansen op de arbeidsmarkt en op meedoen in de maatschappij. Om deze kansen te beschermen is het recht op onderwijs in de Leerplichtwet opgenomen. Op grond van de Leerplichtwet zijn kinderen (vanaf vijf jaar tot het einde van het schooljaar waarin zij zestien jaar worden) verplicht om naar school te gaan. Aansluitend is de kwalificatieplicht van toepassing: jongeren vanaf zestien jaar moeten – zolang zij nog geen startkwalificatie hebben behaald – onderwijs volgen tot hun achttiende jaar.

De Leerplichtwet kent slechts enkele uitzonderingen: kinderen kunnen bijvoorbeeld op lichamelijke of psychische gronden worden vrijgesteld van onderwijs en leerlingen met een schooldiploma van het praktijk-onderwijs zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Bureau ROL voert de Leerplichtwet uit voor de gemeenten Hoogeveen, De Wolden en Westerveld.

LEERPLICHT WERKWIJZE

De kerntaak van de leerplichtambtenaar is het uitvoeren en handhaven van de Leerplichtwet. Natuurlijk is voorkomen beter dan genezen. Daarom legt bureau ROL veel nadruk op preventie en voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Door deelname aan zorgadvies-teams op scholen, het houden van spijbelsprekken op scholen en het geven van voorlichting en advies. Na elke melding van verzuim zoekt de leerplichtambtenaar uit of het verzuim geoorloofd dan wel niet geoorloofd is.

De leerling en diens ouder(s) kunnen worden uitgenodigd voor een gesprek op het gemeentehuis. Daarnaast kan er een huisbezoek of een gesprek op school volgen. Vaak is er sprake van een combinatie van verzuim en zorg. De acties worden hierop afgestemd en variëren van verwijzing naar professionele hulpverlening, zorgmelding bij het Centrum voor Jeugd en Gezin/Sociaal Team tot handhaving in de vorm van een waarschuwing, Halt-verwijzing of uiteindelijk een proces verbaal.

BEMIDDELING EN ADVIES

De leerplichtambtenaar ontvangt ook veel meldingen die niet over verzuim gaan, maar die vanuit preventief oogpunt in behandeling worden genomen. Zo mogen scholen bijvoorbeeld maximaal tien schooldagen per jaar verlof geven en vragen zij daarover soms advies. Ook bellen ouders omdat zij onenigheid met school hebben en van plan zijn om hun kind thuis te houden. Verder komt het voor dat ouders vragen om vrijstelling van onderwijs. De leerplichtambtenaar denkt dan mee over andere oplossingen, biedt een gezamenlijk gesprek aan of verwijst bijvoorbeeld naar hulpverlening. Leerplicht voorkomt zo dat er onterecht verlof verleend wordt of verzuimd wordt, dat er later proces-verbaal tegen ouders moet worden opgemaakt, of dat ouders – onnodig – een formeel vrijstellingsverzoek doen.

❖ RMC ZUIDWEST DRENTHE 2015-2016

➤ RMC FUNCTIE

De Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC-functie) zorgt ervoor dat melding, registratie, verwijzing of terugleiden naar school van voortijdige schoolverlaters op regionaal niveau wordt vormgegeven.

RMC heeft als doel, het voorkomen en terugdringen van het voortijdig schoolverlaten, met andere woorden: het bevorderen dat iedere jongere een startkwalificatie haalt. Dit is een diploma op minimaal mbo-niveau 2, havo of vwo.

RMC-regio

De RMC-regio Zuidwest Drenthe betreft de gemeenten Hoogeveen, De Wolden, Meppel en Westerveld.

Wettelijke taken en extra taken van het RMC

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het registreren en coördineren van meldingen van voortijdig schoolverlaters. Ook moeten zij zorgen voor doorverwijzing naar onderwijs en werk.

Vanuit deze verantwoordelijkheid is het de taak van het RMC om het aantal voortijdig schoolverlaters in de regio terug te dringen en meer jongeren een startkwalificatie te laten behalen. Een startkwalificatie vergroot de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt; ze hebben meer kans op een betere baan.

De RMC-trajectbegeleiders hebben hierin een belangrijke rol en doen dit op de volgende manier:

- We stimuleren en bevorderen scholen sluitende meldingen te maken van voortijdig schoolverlaters en dragen zorg voor een goede registratie.
- We bieden trajectbegeleiding aan in de vorm van individuele gesprekken met voortijdig schoolverlaters waarbij we de samenwerking aangaan met (hulpverlenings-)instanties. De begeleiding is gericht op bemiddeling naar school, werk en/of zorg.

Extra taken

In 90% van de gevallen was er bij een jongere al sprake van schoolverzuim voordat hij of zij stopte met school. Verzuim is dus een sterke indicatie voor uitval.

Samen met het onderwijs hebben we daarom ook het afgelopen jaar ingezet op preventie. Wanneer er sprake is van veelvuldig verzuim of zorg neemt een RMC-trajectbegeleider contact op met de jongere. Samen met de jongere bespreken we wat de oorzaak is van het verzuim. De redenen hiervan zijn erg divers. Soms

is iemand minder gemotiveerd en heeft hij of zij achteraf gezien niet voor de juiste opleiding gekozen. In dat geval helpen we met het maken van de juiste keuzes. Er kan ook sprake zijn van een zwaardere hulpvraag. Als er bijvoorbeeld sprake is van verslavingsproblematiek of schulden spelen we hierop in door te signaleren, het probleem bespreekbaar te maken en door te verwijzen naar de juiste hulpverleningsinstantie. Als de jongere ermee geholpen is dat we mee gaan naar het eerste gesprek met de hulpverlener, dan kan dit. Op deze manier bieden we jongeren laagdrempelige ondersteuning op maat.

Andere voorbeelden van extra taken van een RMC-trajectbegeleider zijn onder meer:

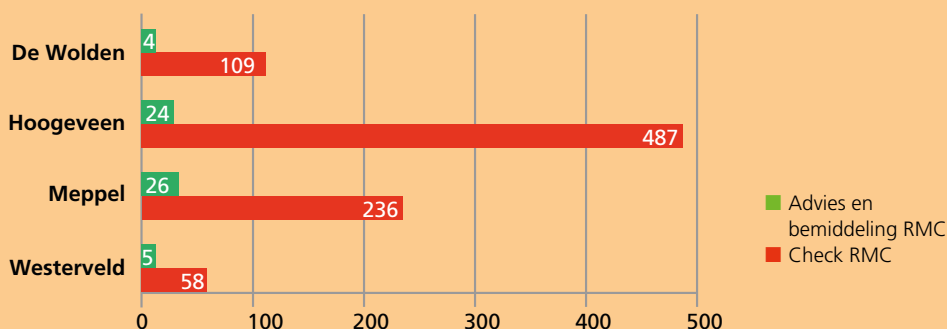
- Aanwezig zijn bij intake- en uitstroomgesprekken van jongeren op mbo-scholen;
- Contact onderhouden met de jongere gedurende de opleiding die de jongere volgt. Dit met als preventief doel het voorkomen van verzuim, het tijdig signaleren van zorg en een laagdrempelige relatie onderhouden;
- Het onderhouden van contacten met en het bijwonen van (zorg-)overleggen bij mbo-scholen, hulpverleningsinstanties en andere partijen;
- Het bij elkaar brengen van diverse betrokkenen rond de jongere, tijdens de opleiding of bij uitval. Dit doen we bijvoorbeeld wanneer het een jongere niet lukt een stageplaats te vinden, wanneer de jongere een conflict heeft met de school of wanneer intensievere afstemming tussen de betrokken instanties noodzakelijk is;
- Zoals aangegeven werkt het RMC outreachend. Als het nodig is bezoeken we de jongere thuis.

❖ VOLGEN RMC

Het afgelopen jaar zijn er 890 jongeren door het RMC gevolgd. In de onderstaande grafiek is de verdeling per gemeente in beeld gebracht. Deze jongeren zijn in beeld gekomen door verzuim, voortijdig school verlaten of vragen om advies en bemiddeling.

Het volgen van deze jongeren kan zich beperken tot een periode van een aantal weken tot zelfs het moment dat een jongere 23 jaar wordt. We volgen deze jongeren om hen regelmatig de mogelijkheid van terugkeren naar onderwijs onder de aandacht te brengen, met als doel weer naar school te gaan en het halen van een startkwalificatie. Niet alle jongeren zullen dit doel halen.

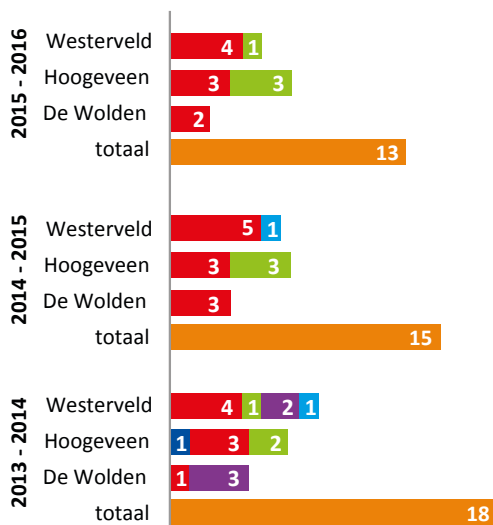
De hiervoor benoemde 890 jongeren zijn niet allemaal unieke jongeren; sommigen komen meerdere keren in het jaar bij ons in beeld.

VRIJSTELLING LEERPlicht

De Leerplichtwet kent slechts enkele uitzonderingen op de volledige leerplicht (vijf tot en met zestien jaar) en Kwalificatieplicht (voor zestien of zeventienjarigen zonder vwo-, havo- of mbo2-diploma). Onder zekere voorwaarden kan de leerplichtambtenaar:

1. ■ Toestemming geven dat leerlingen vanaf veertien jaar ook al stage lopen (als zij geen volledig dagonderwijs kunnen volgen),
2. ■ Vrijstelling van onderwijs geven (aan jongeren die lichamelijk of psychisch niet in staat zijn om naar school te gaan) of
3. Vrijstelling van schoolinschrijving geven:
  - als ouders geen school volgens hun levens-overtuiging kunnen vinden,
  - als een jongere in het buitenland naar school gaat of
  - als een jongere een andere (interne bedrijfs-) opleiding volgt.

De leerplichtambtenaren binnen bureau ROL zijn terughoudender geworden om formeel schriftelijk vrijstelling te geven. Bij vrijstelling kunnen kinderen namelijk thuis blijven of gehouden worden, zonder dat de leerplichtambtenaar daarop nog invloed kan uitoefenen. Daarom proberen zij samen met gezin, school en hulpverlening afspraken te maken over dagbesteding zoals een zorgboerderij, WerkPro of een stage.

HALTVERWIJZINGEN EN PROCESSEN-VERBAAL

Scholen zijn wettelijk verplicht om meer dan 16 uur spijbelen of te laat komen gedurende een periode van 4 lesweken te melden bij leerplicht. Het aantal Halt-verwijzingen en processen-verbaal is de afgelopen jaren redelijk stabiel.

Halt

Leerlingen zonder verdere zorgwekkende problematiek die binnen één schooljaar 12 tot 60 lesuren spijbelen of te laat komen, kan leerplicht voor een taakstraf verwijzen naar Halt.

In de loop van dit schooljaar besloot het OM dat ook bij zorgwekkende problematiek eerst naar Halt dient te worden verwezen.

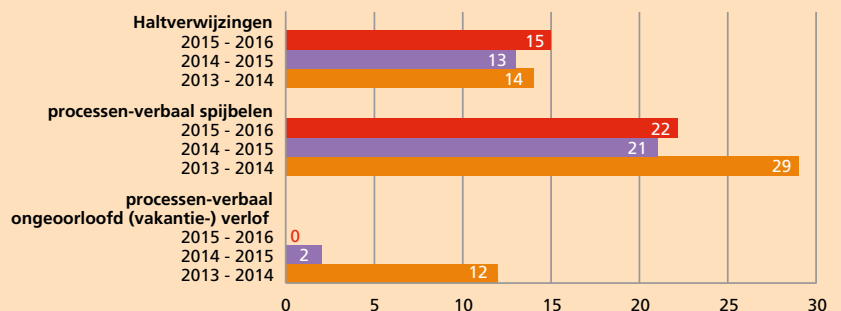
Proces-verbaal spijbelen

Als een leerling zich niet aan de Halt-voorwaarden houdt of vaker dan 60 lesuren verzuimt of te laat komt, kan de leerplichtambtenaar formeel proces-verbaal opmaken. Daarmee wordt de Raad voor de Kinderbescherming gevraagd om onderzoek te doen naar de leefomstandigheden van de leerling en advies uit te brengen over een eventuele straf. Als het zover komt, wordt er naast een taakstraf vaak ook een verplicht Jeugdreclasseringscontact opgelegd.

In de loop van dit schooljaar besloot het OM, dat verzuim tot 80 lesuren wordt afgedaan door de Parketsecretaris en verzuim boven de 80 lesuren wordt afgedaan op een Kanton-/Kinderrechterzitting.

Proces-verbaal ongeoorloofd (vakantie-)verlof

Als ouders hun kind zonder toestemming voor een lang weekend of vakantie van school houden, kan de leerplichtambtenaar proces-verbaal opmaken voor ongeoorloofd verlof. Ouders krijgen dan meestal een boete. In schooljaar 2013-2014 bleek dat, ondanks dat de leerplichtambtenaar een proces-verbaal had opgemaakt en ingediend, dit vaak alsnog werd afgedaan met een waarschuwing. Daarom besloot bureau ROL schooljaar 2014-2015 als proef minder snel proces-verbaal op te maken en eerst zelf nog eens te waarschuwen. In het schooljaar 2015-2016 is dat doorgezet.

SPIJBELSPREEKuur

Om spijbelen en veelvuldig te laat komen te verminderen, begon bureau ROL in 2010 een pilot spijbelspreekuur. De afgelopen jaren werd het spijbelspreekuur tot alle vo-locaties uitgebreid en nam het aantal gesproken leerlingen enorm toe. In het spijbelspreekuur wordt met leerlingen (de oorzaak van) hun verzuim besproken en worden zij gewaarschuwd voor een eventuele Halt-verwijzing of proces-verbaal. Dit gebeurt als het verzuim 12 lesuren overschrijdt. Verder wil de leerplichtambtenaar zich hiermee binnen scholen goed bekend maken, om de samenwerking te verbeteren, ook verzuim van andere leerlingen tegen te gaan en zo uiteindelijk het aantal verzuimmeldingen te verminderen. Zowel scholen als de leerplichtambtenaren zijn positief over het spijbelspreekuur.

INTERVIEW LEERPLICHTAMBTENAAR

Kun je een voorbeeld geven van een onderdeel van je werk waar je trots op bent?

De samenwerking tussen de verschillende partijen en de manier waarop er heel snel actie is ondernomen in een specifieke situatie.

Kun je er iets meer over vertellen?

De moeder van een jongere kwam zich melden bij het Leerwerkloket van het Werkplein, omdat ze op zoek was naar een leer- of werkplek voor haar zoon. De collega van het Leerwerkloket dacht daarbij direct aan Bureau ROL. Aangezien de jongere 17 jaar is, kwam het telefoontje bij mij terecht. De jongen was al bij ons bekend, maar vanwege zijn opname bij het Poortje in Groningen tijdelijk niet meer in beeld. Aangezien moeder nog op het Werkplein was, ben ik direct naar haar toe gelopen om met haar in gesprek te gaan.

Wat heb je met haar besproken?

Moeder gaf aan dat haar zoon binnenkort weer thuis kwam wonen en dat ze op zoek was naar een opleiding of werkplek voor hem. Hij heeft speciaal onderwijs gedaan en haalde nog geen diploma. Moeder gaf aan dat haar zoon het liefste weer naar school zou willen. De vraag was alleen, naar welke school zou hij kunnen en hoe kon dat worden gerealiseerd?

Wat is er vervolgens voor actie ondernomen?

Gezien zijn achtergrond was het handig dat hij niet in Hoogeveen naar school zou gaan. In eerste instantie is hij ingeschreven op het Drenthe College bij de opleiding Entree. Helaas is hij daar (gegrond) afgewezen. Op dat moment ben ik als spin in het web gaan fungeren en heb ik ervoor gezorgd dat de diverse partijen bij elkaar zijn gaan zitten. Deze partijen waren de contactpersonen van de afdeling jeugd van de gemeente, Verslavingszorg Noord-Nederland, het Poortje, de leerplichtambtenaar en de ouders van de jongen.

Wat was het resultaat?

Het was een hele mooie samenwerking om te zien. Het gaat om een jongere met een "rugzakje". Er is gezocht naar de best passende oplossing voor hem gezocht. De jongen is door de Ambelt aangemeld bij het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs van de scholen. Binnen een week is er een intake geweest en is alle informatie naar het samenwerkingsverband verzonden. De toelaatbaarheidsverklaring (ter toelating op het speciaal onderwijs) is nu ingediend en dat is nog afwachten, maar tot nu toe is er door alle partijen hard gewerkt om de jongere zo goed mogelijk op de juiste plek te krijgen.

THUISZITTERS

Definitie

De officiële definitie die het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) hanteert is 'leerplichtige kinderen (vijf tot achttien jaar) die wel zijn ingeschreven, maar zonder geldige redenen meer dan vier aaneengesloten weken verzuimen zonder dat zij vrijgesteld zijn van de leerplicht'. Hieronder wordt ook absoluut verzuim verstaan. Dat zijn kinderen die niet staan ingeschreven bij een school.

In de praktijk zijn er meer interpretaties van het begrip 'thuiszitter'. Afhankelijk van welke definitie wordt gehanteerd kunnen cijfers over thuiszitters verschillen.

Aanpak

Gemeente en samenwerkingsverbanden hebben een centrale rol in het terugdringen van het verzuim en het aantal thuiszitters vanwege hun verantwoordelijkheid voor leerplicht en passend onderwijs. Daarom voer(d)en het ministerie van OCW en Ingrado sinds vorig jaar gesprekken met gemeenten over het verzuim en de aanpak van thuiszitters. Dat is ook gebeurd in Hoogeveen tussen OCW, bureau Recht op Leren en de betreffende samenwerkingsverbanden; wat is er nodig om betekenisvolle stappen te zetten in het terugbrengen van het aantal thuiszitters en wat is daarbij de ambitie van partijen?

Het beoogde resultaat van de gesprekken is om eerst zicht te krijgen op het aantal thuiszitters, en de duur van het thuiszitten. Daaropvolgend te komen tot afspraken tussen de gemeente(n) en samenwerkingsverbanden en het opstellen van een plan van aanpak dat gericht is op het terugdringen van thuiszitten.

AANDACHTSPUNTEN (DEEL 1)

⦿ **Risico-leerlingen zijn lastig te plaatsen op een mbo-school**

Met de invoering van het Passend Onderwijs moet er voor iedere jongere een passende plek in het onderwijs geboden worden. Echter in de praktijk merken we dat dit soms moeizaam gaat. Een kwetsbare jongere kan zich bij aanmelding bij een school vaak moeilijk verweren tegen een (verkapte) afwijzing.

Wanneer wij hiervan op de hoogte zijn, bemiddelt ROL tussen de jongere en de school om de leerling toch toegelaten te krijgen tot de opleiding. Soms lukt dat en soms niet. Hoe lastig het in de praktijk soms ook is voor het onderwijs om de juiste ondersteuning te bieden aan een jongere, thuis zitten zonder onderwijs is geen optie.

⦿ **Tussentijdse instroom op mbo-scholen wordt moeilijker**

Dit jaar hebben we gemerkt dat er nauwelijks meer tussentijds ingestroomd kan worden binnen de mbo-opleidingen in onze regio. De gemeente Hoogeveen heeft in samenwerking met het Alfa-college het Kans-traject opgezet. Dit is voor jongeren die tijdens het schooljaar weer naar school willen maar de opleiding geen tussentijdse instroom biedt. Het gebrek aan instroommomenten is funest voor de motivatie van een leerling en leidt tot tijdverspilling.

AANDACHTSPUNTEN (DEEL 2)

► Leerbanen

Jongeren die zich melden bij een bbl- opleiding hebben een leerbaan nodig van minimaal 20 uur in de week. Naast het jarenlange gebrek aan voldoende leerbanen, is het zelf vinden van en het solliciteren op deze leerbanen voor de kwetsbare jongeren lastig. Het gevolg is dat de jongere zonder leerbaan, meestal op het laatste moment, switcht naar een bol-opleiding (vijf dagen naar school met stage). De kans bestaat dat deze jongere hier minder geschikt of gemotiveerd voor is en alsnog uitvalt.

► Stageplekken

De meeste jongeren krijgen binnen de opleiding een stageplek. Toch blijft er een groep kwetsbare jongeren over voor wie het lastig is om een passende plek te vinden. Het gevolg hiervan kan zijn dat zij geen of niet op tijd een stageplek hebben. Dit kan leiden tot achterstand en studievertraging op school omdat zij op een ander tijdstip hun stage moeten voltooien of op een tijdstip dat de rest van de klas weer verder gaat met het vervolg van de opleiding. In het ergste geval kan het ontbreken van een stageplek leiden tot het niet behalen van het diploma.

► VSV MAATREGELLEN

Vanuit de voortijdig schoolverlaten (VSV) maatregelen is er in het schooljaar 2015-2016 een samenwerkingsproject gestart tussen het Alfa-college en het RMC voor alle jongeren tot 23 jaar uit De Wolden en Hoogeveen die Entree-onderwijs volgen op het Alfa-college. Het RMC wordt vanaf de intakefase betrokken en neemt vervolgens deel aan de zorgoverleggen. Als een jongere niet wordt aangenomen helpt de werkcoach direct bij bemiddeling richting (gepaste) arbeid. Als een jongere wordt geplaatst, wordt die gevolgd in de zorgoverleggen en kan bij het studieadvies snel bepaald worden of de jongere kan uitstromen naar de meest passende opleiding, danwel richting arbeid. Alle jongeren in het Entreeonderwijs op het Alfa-college zijn hierdoor goed in beeld bij RMC en de werkcoach. Zo kan bij een (dreigend) negatief schooladvies vroegtijdig passende ondersteuning, vervolgscholing en/of werk gevonden worden.

Ook op het Drenthe College en Terra mbo in Meppel is het afgelopen schooljaar vanuit de VSV maatregelen een zelfde soort samenwerkingsproject van start gegaan. Hierin hebben we de samenwerking met de gemeente Meppel, Terra mbo en Drenthe College versterkt. Alle jongeren in Entree-onderwijs in Meppel zijn op deze manier goed in beeld. We hebben in het kader van dit project ook de samenwerking met de omliggende RMC regio's versterkt. We zorgen voor warme overdrachten over de RMC jongeren binnen de regio en zorgen dat jongeren bij een dreigend negatief schooladvies ook bij de juiste gemeente in beeld komt.

► RMC ZUIDWEST DRENTHE 2015-2016

► CIJFERS RMC

Voortijdig schoolverlaters (VSV)

Dit schooljaar zijn er in de regio Zuidwest Drenthe 134 jongeren in de leeftijd van 18 t/m 22 van school gegaan zonder startkwalificatie. Dit zijn voortijdig schoolverlaters.

Het gaat hierbij om jongeren die gestopt zijn met school en die het schooljaar erna op 1 oktober niet weer op een school staan ingeschreven. Hier zijn enkele uitzonderingen op van toepassing, maar die nemen we hierin niet mee.

Om een indicatie te geven van het aantal voortijdig schoolverlaters ten opzichte van het totaal aantal inwoners in die leeftijd staat in de onderstaande tabel ook het totaal aantal inwoners per gemeente benoemd.

Tabel 1. Aantal vsv'ers per gemeente

2013 - 2014	De Wolden	Hoogeveen	Meppel	Westerveld	Totaal
VSV	18	63	31	12	124
Aantal inwoners 18 t/m 22 jaar	1192	2851	1558	767	6368
2014 - 2015	De Wolden	Hoogeveen	Meppel	Westerveld	Totaal
VSV	18	75	45	31	169
Aantal inwoners 18 t/m 22 jaar	1206	2820	1590	802	6418
2015 - 2016	De Wolden	Hoogeveen	Meppel	Westerveld	Totaal
VSV	10	65	41	18	134
Aantal inwoners 18 t/m 22 jaar	1176	2909	1596	765	6446

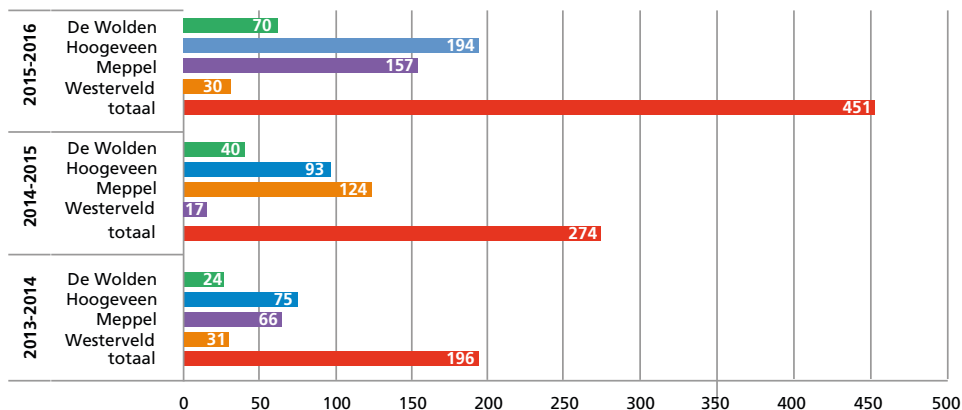
We zien dat vorig jaar een uitschieter naar boven was, maar dat we nu weer in de pas lopen met het jaar ervoor. Er is een groep jongeren met hardnekkige problematiek op diverse leefgebieden, die het volgen van onderwijs enorm belemmert. Wij kijken dan met de jongere mee naar wat er nodig is en ondersteunen waar mogelijk. Sommige jongeren willen herhaaldelijk geen contact en dan houdt het voor ons ook op.

“Hoi Ellen, dacht misschien vind je het leuk om te weten dat ik geslaagd ben. Ik start in september met de studie hbo rechten. Groet, M.”

VERZUIM RMC

Het afgelopen schooljaar heeft het RMC 451 verzuimmeldingen ontvangen. Dit zijn meldingen wanneer jongeren meer dan zestien lesuren spijbelen of te laat komen gedurende een periode van vier lesweken. De redenen van dit verzuim kunnen uiteenlopen van gebrek aan motivatie tot zware problematiek. De taak van de RMC-trajectbegeleider is het voeren van gesprekken met de jongere, analyseren van het verzuimprobleem, contact met ouders/verzorgers, mentoren, schoolmaatschappelijk werk of andere hulpverleningsinstaties.

Het doel hiervan is om te zorgen dat een jongere op school blijft en uiteindelijk een startkwalificatie behaalt. Door direct actie te ondernemen probeert het RMC er voor te zorgen dat een jongere niet weer gaat spijbelen en om langdurig verzuim te voorkomen. Hierbij ondersteunt en activeert het RMC de mbo-scholen in hun taak jongeren te motiveren een startkwalificatie te halen. Hiervoor zijn de RMC medewerkers gekoppeld aan mbo-scholen.

De toename van het aantal verzuimmeldingen in het afgelopen schooljaar verklaren we door een intensievere samenwerking met de mbo's. We merken dat de scholen steeds meer en eerder melden. Voorheen zagen we vaak dat scholen het verzuim wel signaleerden, maar dat het binnen de school bleef. Bij langdurig of herhaaldelijk verzuim of uiteindelijk schooluitval, kregen wij pas zicht op het vele verzuim dat er in een eerder stadium al was. Dat gebeurt nu nog wel, maar in mindere mate. Door de geïntensiveerde samenwerking met de scholen hebben wij meer inzicht gekregen in het daadwerkelijke schoolverzuim. Dat verklaart de toename van de verzuimcijfers.

KANS-TRAJECT

Het Kans-traject helpt jongeren om in te stromen bij een reguliere opleiding. Het traject is een samenwerking tussen de gemeenten De Wolden en Hoogeveen en het Alfa-college. Tijdens dit traject wordt een jongere begeleid richting een reguliere opleiding. De jongere volgt algemene lessen en krijgt daarnaast begeleiding bij het maken van een keuze

voor een opleiding. Bovendien kunnen jongeren tijdens het traject ervaren hoe het is om weer naar school te gaan en samen te werken met andere leerlingen. Het eerste Kans-traject is gestart in het schooljaar 2013 – 2014. Vanaf dat moment zijn er 21 jongeren gestart met regulier onderwijs na het Kans-traject. Er zijn diverse jongeren vanuit Bureau

Recht Op Leren aangemeld. Erg leuk om te vermelden is dat een van de trajectbegeleiders van Bureau Recht Op Leren aan het einde van afgelopen schooljaar een appje kreeg, dat een van de deelnemers van het eerste jaar haar diploma voor een mbo niveau 4 opleiding heeft behaald. Daarbij gaf ze aan zelfs door te gaan voor een hbo opleiding!

SAMENWERKING

Samenwerking in lokaal en regionaal verband

Bureau Recht Op Leren heeft een taak in het versterken van de samenwerking in de regio. In het dagelijks werk hebben wij veel contact met het onderwijs. Daarnaast hebben we contact met gemeenten in de vorm van het Centrum voor Jeugd en Gezin, sociale teams, werk- en jongerencoaches en inkomensconsulenten. Als het nodig is, werken we samen met hulpverleningsinstaties.

Naast deze samenwerking die direct gerelateerd is aan kinderen en jongeren, is er op ambtelijk en bestuurlijk niveau afstemming met de gemeenten in onze regio. We merken verder dat de samenwerking met de andere omliggende RMC-regio's in Drenthe een meerwaarde heeft. We delen als RMC-regio's in Drenthe een arbeidsmarktregio. De RMC-regio Zuidwest Drenthe heeft te maken met twee verschillende arbeidsmarktregio's. In de strijd tegen de jeugdwerkloosheid wordt de samenwerking in die arbeidsmarktregio steeds belangrijker.

Samenwerking met mbo-scholen:

De intensieve samenwerking tussen het RMC en MBO-scholen wordt verder geoptimaliseerd. Op de meeste scholen versterken ze elkaar enorm. Men weet elkaar goed te vinden en de lijnen zijn kort zodat een jongere in een vroeg stadium in beeld komt bij alle partijen. Bij een

enkele school verloopt de samenwerking wat stroef, maar ook hier blijft het streven om dit proces te optimaliseren.

De gevolgen van voortijdig schoolverlaten voor de arbeidsmarktpositie blijven veel aandacht vragen. Er is goed gekwalificeerd personeel nodig dat past bij de behoefte van de werkgever. De samenwerking tussen het mbo, het RMC en de gemeente is daarom intensief. Sinds enkele jaren geldt de studiefinanciering als voorliggende voorziening voor een bijstandsuitkering. Zodoende zijn de contacten tussen het RMC en de gemeente zeer belangrijk. In samenwerking met elkaar wordt bekeken of een jongere tot 27 jaar, die een uitkering aanvraagt, nog mogelijkheden heeft voor onderwijs.

De jongeren uit onze regio zitten vooral op het Alfa-college, het Drenthe College, het Deltion College en Landstede. Uitgangspunt van de regio Zuidwest Drenthe is dat er een trajectbegeleider verbonden is aan een mbo. Deze neemt als vaste partner deel aan de zorgstructuur binnen de school. Hiermee wordt preventief ingezet om schooluitval te voorkomen. We willen de jongeren al vroegtijdig in beeld hebben om:

- te voorkomen dat ze gaan uitvallen van school
- bij schooluitval de jongeren goed te begeleiden en volgen naar een andere opleiding of werk
- bij problemen te verwijzen richting hulpverlening.

De inzet is ook curatief door contact te leggen met jongeren naar aanleiding van een verzuimmelding.

REGIONAAL PROGRAMMA

Op 15 februari 2016 kwam minister Bussemaker met haar plan voor de vervolgaanpak om voortijdig schoolverlaten te bestrijden. In deze vervolgaanpak continueren gemeenten en onderwijsinstellingen de regionale maatregelen om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. Daarbovenop komt het

registreren, monitoren en indien nodig begeleiden van de jongeren in een kwetsbare positie. Het gaat om een vierjarig programma van 2017 tot en met 2020. In schooljaar 2015-2016 zijn we volop bezig geweest met de voorbereidingen hiervan.

Deze vervolgaanpak wordt vormgegeven in het Regionaal Programma. Hierin spreken we in Zuidwest Drenthe met samenwerkingspartners af hoe we invulling geven aan onze opdracht om het aantal VSV'ers te laten dalen en de doelgroep 'jongeren in een kwetsbare positie' te monitoren en te bedienen waar nodig.

We hebben de ambitie om alle jongeren tot 23 jaar die van school gaan op een voor hen passend vervolg te krijgen. Dit kan vervolgonderwijs zijn en waarbij mogelijk het halen van een startkwalificatie. Waar werk of dagbesteding beter passend is, wordt daarop ingezet. Dit met als doel: alle jongeren hebben een duurzame en passende plek, of het nu school, werk of dagbesteding is.

COLOFON

Bureau Recht Op leren

Teamcoach / RMC-coördinator: Leontien Hagevoort

Leerplicht Leerlichtambtenaren: Anne Knopper
Annet Knol
Janet Gritter
Pierre Baudet

RMC Trajectbegeleiders: Ellen Panman
Emile Sieders
Kelly Kip
Susanna Blokzijl
Tim Veltmaat

Administratie Alie Engberts
Neiri Madaghdoghian

Postadres: Postbus 20.000, 7900 PA Hoogeveen

Algemeen telefoonnummer: 14 0528

Algemeen emailadres: leerplichtrmc@dewoldenhoogeveen.nl

Website: www.hoogeveen.nl

BEGRIPPENLIJST

BBL	Beroeps Begeleidende leerweg = Werken +Leren
BOL	Beroeps Opleidende Leerweg = School +Stage
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
Entree-Onderwijs	Het entreeonderwijs is gericht op het behalen van een diploma dat toegang biedt tot vervolgonderwijs op het MBO, maar kan ook leiden tot uitstroom naar de arbeidsmarkt.
Halt	Het ALternatief (alternatieve straf voor jongeren)
Havo	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
Ingrado	Landelijke brancheorganisatie voor leerplicht en RMC
Kans-traject	Kans Traject is een project waarbij jongeren worden begeleid in het maken van een keuze voor een reguliere opleiding
Kwalificatieplicht	16 en 17 jarigen zonder diploma van mbo2, havo of vwo
LPA	Leerlichtambtenaar
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
OM	Openbaar Ministerie
OCW	Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatie-functie
ROL	Recht Op Leren
Sociaal Team	Het sociaal team van de gemeente is er voor om alle complexere vragen van inwoners op het vlak van wonen, zorg en inkomen op elkaar af te stemmen
Startkwalificatie	Een diploma op minimaal mbo2, havo of vwo
Verzuim	Het niet verschijnen op school, zowel geoorloofd (ziek zijn) als ongeoorloofd (spijbelen en te laat komen)
VNN	Verslavingszorg Noord Nederland
VO	Voortgezet Onderwijs
Vsv'er	Voortijdig schoolverlater
VWO	Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning